

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.5.2018
COM(2018) 272 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Препоръка на Съвета

относно всеобхватен подход към преподаването и изучаването на езици

{SWD(2018) 174 final}

ПРИЛОЖЕНИЕ

Езиковата осъзнатост в училищата — развиване на всеобхватни подходи към изучаването на езици

Всеобхватните подходи към езиците могат да бъдат в подкрепа на изпълнението на Препоръката относно изучаването на езици. В настоящото приложение са посочени редица педагогически принципи и добри практики, общото между които е стремежът към повишаване на всеобщата езикова осъзнатост в училищата, а крайната цел е подобряването на резултатите от изучаването на езици.

Преподаването на език е важен елемент във всички предмети, ако се погледне на различните начини, по които езикът се използва в класната стая, както и на жизненоважната роля на езика в изучаването и разбирането на съдържанието на предметите. Доброто усвояване на академичния език върви ръка за ръка с развитието на познанията по даден предмет и неговото разбиране.

Езиковата осъзнатост в училищата и центровете за обучение може да бъде в подкрепа на разбирането, че изучаването на езици е динамичен и непрекъснат процес — усвояването на майчиния език и на различните му регистри и стилове продължава и е в тясна и дълбока връзка с изучаването на други езици — на различна нива на владение, в зависимост от положението, нуждите и интересите на всеки от изучаващите ги.

Езиковата осъзнатост в училищата и центровете за обучение може да бъде в подкрепа на разсъжденията по въпроса за езиковото измерение на всички нива на организация, преподаване и практика в училищата: в областта на развиването на езикова грамотност, в изучаването на чужди езици, при преподаването на учебни предмети, за признаването на други езици, навлизащи чрез учениците, в общуването с родителите и в рамките на по-широката училищна среда и т.н.

Тясното сътрудничество между различните членове на училищната общност — в идеалния случай в рамките на концепция за училището като образователна организация или в рамките на цялостен училищен подход — може да насърчи подобно разбиране за езиковата осъзнатост.

В подкрепа на езиковата осъзнатост в училищата и центровете за обучение са набелязани следните примери на добри практики.

1. Многоезичие в училищата и центровете за обучение

- **Положителното отношение към езиковото многообразие може да спомогне за създаването на благоприятна за езиците среда, в която изучаването и използването на множество езици се възприема като богатство и ресурс.** Осведомеността за значението на изучаването на езици и за образователните, когнитивните, социалните, межкултурните, професионалните и икономическите ползи от по-масовото използване на езиците може да бъде повишавана и насърчавана.
- **Развиването на езиковата компетентност и на езиковата осъзнатост може да бъде интегрирано интердисциплинарно в учебните програми.** Интегрирането на езиците в други предмети може да направи възможно предлагането на по-автентично учене, насочено към реални житейски ситуации.
- **Мотивацията за изучаване на езици на учащите се може да бъде повишена, като се свърже образователното съдържание със собствения им живот и собствените им интереси, като се вземе предвид информалното учене и се**

насърчава полезното взаимодействие с извънкласните дейности. Връзките между всекидневното практикуване на език и училищата или центровете за обучение могат да бъдат укрепени, като се признават вече изучаваните езици и се предлага възможността за добавяне в удостоверенията за завършено средно образование на придобити извън формалното образование езикови компетентности.

- **Целият езиков репертоар на учащия се може да бъде оценен и подкрепян** в училище, а освен това използван и като педагогически ресурс с бъдеща учебна цел за всички учащи се. Учениците могат взаимно да си помагат в ученето, да обясняват своя език (или своите езици) на другите и да ги сравняват.
- **Училищата биха могли да предлагат по-широка гама от езици в допълнение към основните международни езици на общуване.** Включването на повече езици може да е различно в зависимост от това дали една държава има два или повече официални езика или дали е налице изразен интерес да се насърчава изучаването на езика на съседна държава.
- **Създаването на двуезични детски градини и училища в граничните региони** ще насърчи децата да изучават езика на своите съседи от ранна възраст и ще намали езиковите бариери в трансграничните региони.

2. Ефективно и новаторско преподаване за подобро изучаване на езици

- Потенциалът на цифровите инструменти би следвало да бъде изцяло разгърнат, за да се подобри изучаването и преподаването на езици, както и тяхното оценяване. Технологията може да окаже мощна подкрепа за разширяване на избора от езици, може да предостави възможности за излагане на въздействието на езика и да бъде много полезна в подкрепа на езиците, които не се преподават в училищата. В този контекст развиването на критичното мислене и на медийната грамотност, както и на уменията за подходящо използване на технологията може да бъде важен образователен елемент.
- **Виртуалното сътрудничество между училищата чрез eTwinning** може да позволи на младите хора да учат езици по-добре, да работят с партньори от друга държава и да се подготвят за мобилност с цел учене, обучение или доброволческа дейност в чужбина.
- **Мобилността на учениците, включително по програмата „Еразъм+“,** би могла да стане редовна част от учебния процес. Тя трябва да се разшири и да обхване виртуалната мобилност и мобилността на по-широкия кръг от персонал.
- **Комбинация от входно, текущо и крайно оценяване** може да бъде използвана от учителите, обучителите и учащите се с цел мониторинг и оценка на развитието на езиковите умения; за да се проследява напредъкът, могат да се използват индивидуални езикови досиета, например чрез европейското езиково досие или езиковия паспорт „Европас“.

3. Подкрепа за учителите и обучителите

- **Учителите по съвременни езици биха могли да бъдат насърчавани да участват в схеми за обмен с държави,** в които се говори целевият им език, като част от първоначалното им образование и/или по-нататъшното им

професионално развитие. Всеки новодипломирал се учител по език би могъл да преминава поне шест месеца обучение или преподаване в чужбина.

- **Учителите и обучителите по предмети, различни от съвременните езици, биха могли да придобият езикова осъзнатост и познания по езикова дидактика и да усвоят стратегии за подкрепа на учащите се.**
- **В преподаването на езици биха могли да бъдат включени езикови асистенти, като се използват възможностите, предлагани чрез схемите за обмен между държавите членки.**
- **Възможности за продължаващо професионално развитие могат да бъдат предоставени на учителите (чрез мрежи, практикуващи общности, масивни онлайн езикови курсове, експертни центрове, онлайн учене чрез сътрудничество, активна изследователска дейност на терен и др.), за да се поддържат актуални знанията им за последните нововъведения в сферата на педагогиката и да се повишава тяхната квалификация.**

4. Партньорства и връзки в рамките на по-широката училищна среда в подкрепа на изучаването на езици

- **Училищата и центровете за обучение биха могли да си сътрудничат с родителите относно начините, по които те могат да съдействат на децата си в процеса на изучаването на езици, особено когато децата израстват с повече от един език или използват у дома език, различен от езика на обучение.**
- **Училищата и центровете за обучение могат да развиват партньорства с езикови центрове/лаборатории, обществени библиотеки, културни центрове или други културни асоциации, университети и научноизследователски центрове с цел да се създадат по-ангажиращи учебни среди, да се обогати изборът на включените езици и да се подобрят и модернизират чрез нововъведения практиките на преподаване.**
- **Училищата, центровете за обучение и общините може да обединят ресурси, за да създадат езикови центрове с по-голямо предлагане на езици с цел да се поддържат по-малко разпространените езици и/или езиците, които не се преподават в училище.**
- **Сътрудничеството с работодателите в региона или извън него може да спомогне да се подобри разбирането за значението на езиковите компетентности в професионалния живот и да се гарантира, че придобитите езикови компетентности действително способстват за пригодността за заетост.**
- **Трансграничните партньорства между образователните и обучителните институции в граничните региони биха могли да бъдат насърчавани. Мобилността на учащите се, учителите, обучителите и административния персонал, както и на докторантите и изследователите би могла да бъде улеснена чрез предлагане на информация и курсове по езиците, които се говорят в съседната държава. Насърчаването на многоезичието в рамките на тези трансгранични партньорства може да позволи да се подготвят висшисти, които да стъпят на пазара на труда от двете страни на границата.**